دەوڵەتی قەتەڕ

دولة قطر

دەستپێك:

قەتەڕ نیمچە دوورگەیەکە دەکەوێتە کەناری رۆژهەڵاتی نیمچە دوورگەی عەرەبی. لە 3 ئەیلولی 1971 سەربەخۆیی وەرگرت لە ئەنجامی کۆتایی هاتن بەو پەیماننامەیەی کە لە نێوان قەتەر لە لایەن شێخ عبد الله بن جاسمی دووەم و بەریتانیا هەبوو لە 1916، بۆیە هەر لە مانگی ئەیلولی 1971 قەتەڕ بووە ئەندام لە کۆمکاری دەوڵەتانی عەرەبی و نەتەوە یەکگرتووەکان.

قەتەر دابەشی سەر حەوت ناوچەی ئیداری دەبێتەوە، ئەوانیش: (الدوحة، والضعاين، والخَور، والوَكرة، والريان، والشمال، وأم صلال) ن.

سیستمە سیاسییەکەی پادشایی بۆماوەیی وراثیە.

دامەزراوە فەرمیەکان لە سیستمی سیاسی قەتەڕ

1- دەسەڵاتی جێبەجێکردن

2- دەسەڵاتی یاسادانان

3- دەسەڵاتی دادوەریی

1- دەسەڵاتی جێبەجێکردن:

یەکەم/ ئەمیر: ئەمیر سەرۆکایەتی ئەم دەسەڵاتە دەکات بە هاوکاری ئەنجومەنی وەزیران. لە دەسەڵاتەکانی ئەمیر:

أ- نوێنەرایەتی دەوڵەت دەکات لە ناوەخۆ و دەرەوە لە هەموو پەیوەندییە نێودەوڵەتیەکان.

ب- بە هاوکاری ئەنجومەنی وەزیران سیاسەتی گشتی دەوڵەت دادەڕێژێت لە تەواوی بوارە سیاسی و کۆمەڵایەتییەکان.

ج- یاسا و مەراسیمەکان دەردەکات و سەرپەرشتی جێبەجێکردنیان دەکات وەك گەرەنتیەك بۆ یاسا.

د- داوای بەستنی کۆبوونەوەی ئەنجومەنی وەزیران دەکات بە گوێرەی پێویست و خۆی سەرپەرشتی کۆبوونەوەکا دەکات.

هـ- سەرکردەی هێزە چەکدارەکان دەکات.

و- فەرمانبەرانی مەدەنی و سەربازی دادەمەزرێنێت و لایاندەبات بە گوێرەی یاسا.

دووەم/ ئەنجومەنی وەزیران:

ئەمیر سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و وەزیرەکان دادەنێت و داوای دەست لەکارکێشانەوەیان قبوڵ دەکات و لەکارەکەیان دووریان دەخاتەوە.

وە پێکهێنانی کابینەی ئەنجومەنی وەزیران بە فەرمانی ئەمیر دەبێت، هەر ئەمیریش دەسەڵاتەکانی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و وەزیرەکان دیاری دەکات.

لە کارەکانی ئەنجومەنی وەزیران:

- پێشنیازکردنی پڕۆچە یاسایەکان. وە بەرزکردنەوەیان بۆ ئەنجومەنی راوێژ بۆ گفتوگۆکردن لەبارەیانەوە و دەربڕینی رای خۆیان لەبارەیەوە بەر لەوەی بەرز بکرێتەوە بۆ ئەمیر.
- سەرپەرشتیکردنی جێبەجێکردنی یاساکان و بڕیارەکان و حوکمەکانی دادگا.
- چاودێریکردنی سیستمی دارایی و کارگێڕی حکومی.
- داڕشتنی پلانە گشتییەکان لەبارەی ئاسایشی ناوەخۆ و پارێزگاریکردن لە سیستم.
- سەرپەرشتیکردنی پرۆژە ئابوورییەکان و هۆکارەکانی جێبەجێکردنیان.

2- دەسەڵاتی یاسادانان:

لە یەك ئەنجومەن پێکدێت ئەویش ئەنجومەنی راوێژە. ئەم ئەنجومەنەش لە لایەن ئەمیرەوە دیار دەکرێت شەش ساڵ جارێك. لە 35 ئەندام پێکدێت، وە ئەمیر دەتوانێت ئەندامی تر دیاری بکات ئەگەر پێویست بوو.

کارەکانی ئەنجومەنی راوێژ:

یەکەم/ گفتوگۆکردن لە بارەی سیاسەتی گشتی دەوڵەت لە بوارە سیاسی و ئابوورییەکان و کارگێڕییەکان و ئەو پڕۆژە یاسایانەی لە لایەن ئەنجومەنی وەزیران بۆی بەرز دەکرێنەوە هاوکات لەگەڵ پڕۆژەی بودجەی گشتی.

دووەم/ داواکردنی زانیاری لە بارەی کاروبارە ناوەخۆییەکان لە تایبەتمەندییەکانی ئەنجومەنی وەزیران سەبارەت بەو کارانەی پەیوەستن بە سیاسەتی گشتی حکومەت.

سێیەم/ پێشکەشکردنی راسپاردە بۆ ئەو کارانەی پەیوەستن بەم دوو خاڵەی سەرەوە.

3- دەسەڵاتی دادوەریی:

دادپەروەری و دادوەریی کۆڵەکەی سەرەکی حوکمن قە سیستمی سیاسی قەتەر بەو پێیەی لە دەستور هاتووە.

ئەمیر دەسەڵاتی هەیە گۆڕانکاری بکات لەم دەسەڵاتە لە میانەی هەموارکردن و لادان و زیادکردن ئەگەر بەرژەوەندی باڵای دەوڵەت پێویستی بەوە بوو.